

Meri Vähäkangas
hyvinvointikoordinaattori
Nivalan kaupunki
meri.vahakangas@nivala.fi

PPHVA/781/00.04.02.01/2026

Nivalan vanhus- ja vammaisneuvoston kannanotto

Pohjois- Pohjanmaan hyvinvointialue kiittää Nivalan vanhus- ja vammaisneuvostoa saamastaan kannanotosta. Kannanotossaan neuvosto tuo esille, että digitalisaatio ei voi korvata ikäihmisten lähitoimintaa, lähipalvelut ovat vaikuttavin ja kustannustehokkain ratkaisu, kansanterveystoimintajien vähenevät resurssit uhkaavat ennaltaehkäisyä sekä palveluiden kehittämisen tulee olla vastuullista ja asiakaslähtöistä. Lisäksi neuvosto esittää, että Pohteen tulee turvata ikäihmisten päivätoiminnan lähipalvelut, vahvistaa kansanterveystoimintajien resursseja ja käyttää digitalisaatiota vain täydentävänä, ei korvaavana ratkaisuna. Hyvinvointialue säästää pitkällä aikavälillä, kun se panostaa matalan kynnyksen palveluihin ja ennaltaehkäisyyn – nämä ovat investointeja, eivät kustannuksia.

Vastaus

Kuntouttavan päivätoiminnan tavoitteena on ikäihmisten omaehtoisen hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn edistäminen, itsenäisen suoriutumisen tukeminen kotiympäristössä ja sen ulkopuolella sekä osallisuuden ja sosiaalisen kanssakäymisen vahvistaminen.

Kuntouttavassa päivätoiminnassa on tunnistettu tarve tavoittaa nykyistä enemmän asiakkaita. Tavoitteena on lisätä osapäivätoiminnan tarjontaa, jotta toimintaa voidaan tarjota useammalle ikäihmiselle. Kokopäivätoiminta on osoittanut myös osalle ikäihmisistä liian kuormittavaksi. Palveluvalikoimassa säilyvät kuitenkin sekä koko- että osapäivätoiminnan vaihtoehdot, ja erilaisia toteutusmalleja tarkastellaan jatkuvasti.

Lähipalveluiden ohella etänä toteutettava kuntouttava päivätoiminta täydentää palvelukokonaisuutta silloin, kun asiakkaan tilanne ja toimintakyky sen mahdollistavat. Etäpäivätoiminta voi lisätä osallistumismahdollisuuksia esimerkiksi omaishoitotilanteissa. Etäkuntouttavan päivätoiminnan kontaktin kesto on 45 minuuttia viikossa, ja se voi sisältää muun muassa tuolijumppaa ja kognitiivisia harjoituksia. Ryhmäkoko on enintään kahdeksan henkilöä, ja toiminta tukee myös sosiaalista vuorovaikutusta.

Kuntouttavan päivätoiminnan toteuttamispaikat on arvioitu asiakkaiden tarpeen, asiakasmäärien, kuljetusreittien sekä henkilöstön sijoittumisen näkökulmista. Lisäksi toteuttamispaikkojen valintaan ovat vaikuttaneet käytettävien tilojen terveellisyys ja toimivuus. Pohteen eteläiselle alueella paikkakuntien väliset etäisyydet ovat keskimäärin

30–40 kilometriä yhteen suuntaan. Kuntouttavaan päivätoimintaan järjestetään kuljetus asiakkaan tarpeen mukaan. Palvelua myönnettäessä asiakkaan kanssa käydään aina keskustelu toteuttamispaikasta sekä sinne liikkumisen tuen järjestämisestä.

Ikäihmisten kuntouttavan päivätoiminnan osalta on asetettu tavoitteeksi viiden prosentin kasvu kuntouttavan päivätoiminnan asiakasmäärässä vuonna 2026. Painopisteenä on myös toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen. Vaikuttavuuden arvioinnin ja toiminnan kehittämisen tueksi on suunniteltu mm. alku-, väli- ja loppuarviointien sekä sosiaaliohjauksen vahvistamista päivätoiminnan asiakkaille.

Kansanterveyteen liittyvä toiminta ja kansanterveyshoitajien tehtävät kuuluvat terveydenhuollon palvelukokonaisuuteen. Kansanterveysosion osalta esiin nostettu huoli on kuultu terveyden ja sairaanhoidon toimialueella, ja huomioidaan osana palvelujen kokonaisarviointia.

Virpi Rääpysjärvi palvelualuejohtaja Ikä- ja Omaishoitokeskus

Marko Niiranen vastuualuepäällikkö Ikä- ja Omaishoitokeskus